

Палиця Мар'яна Степанівна

*Студентка першого курсу факультету фінансів
Тернопільського національного економічного університету*

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА БЛАГОПОЛУЧЧЯ

В наш час, фінансова грамотність відіграє дуже важливу роль в розвитку економіки країни та її місці на світовій економічній арені. Високого економічного розвитку країна може досягти саме за рахунок фінансової грамотності населення, адже коли громадяни фінансово грамотні, вони можуть досягати економічних успіхів, подолати бідність, підвищити рівень життя, знизити ризики шахрайства та сприяти фінансовому благополуччю.

Насправді, для загального покращення ситуації у державі, громадянам необхідно розповідати не стільки про валютні курси, депозити чи криптовалюти, скільки про базові речі. Тобто про знання, які необхідні кожному для повсякденного життя. Зокрема, виховання звички до заощаджень та економії, стимулювання фінансового обліку та планування на всіх етапах життя, опанування простих правил захисту від кіберзлочинців та основ співпраці з фінансовими установами, користування картками, банкоматами та платіжними терміналами. Важливо не тільки заробити гроші, але й не втратити їх або не влізти в безкінечні боргові зобов'язання [2].

Проблема фінансової грамотності населення, набула високої актуальності в останні десятиліття, коли значно загострилися економічні проблеми, такі як: непомірне боргове навантаження, відсутність ефективних заощаджень, нездатність громадян вживати адекватних заходів спрямованих на захист власного добробуту тощо. Тому, виходячи з цих проблем, уряди розвинених країн встановили курс на підвищення рівня фінансової грамотності населення. Дослідження зарубіжних вчених, орієнтовані, в основному, на фінансову грамотність громадян своїх країн. Вони досліджують взаємозв'язок між рівнем фінансової грамотності та активністю інвестиційної діяльності, визначають необхідність формування навичок фінансового планування та розглядають шляхи підвищення фінансової грамотності населення. З кожним роком зростає кількість країн які приймають і реалізують програми фінансової грамотності. Зокрема такі програми діють в США, Великобританії, Німеччині, Австрії, Болгарії, Словенії, Польщі.

Свого часу, у 2012 році, в Україні, питання фінансової грамотності піднімалось Юрієм С.І. та Кізімою Т.О. Так, у статті «Фінансова грамотність населення в діалектиці сучасних освітніх тенденцій» науковці зазначали, що освоївши такі знання, громадяни зможуть самостійно аналізувати основні тенденції економічного життя країни й, відповідно до обставин, моделювати стратегії своєї фінансової поведінки, обираючи найефективніші й найоптимальніші з них. Вони також будуть спроможними оцінювати ризики, пов'язані з веденням фінансово-господарської діяльності, та, якщо можливо, оминати їх. В іншому випадку, недостатній рівень фінансової грамотності населення призведе до неефективного управління власними коштами, знизить обґрунтованість прийняття фінансових рішень, зменшить економічну активність населення, створюючи загрози фінансовій безпеці домогосподарств зокрема і стабільності національної фінансової системи загалом.

Ще тоді, п'ять років тому, дана проблема була актуальною, і науковці вважали, що українцям потрібно якнайшвидше здолати це відверто безграмотне ставлення до власних грошей, адже їм властива надзвичайно парадоксальна поведінка яка приводить до безлічі особистих проблем та й загалом свідчитимуть про недостатню розвиненість держави [1].

Оскільки багатьом українським сім'ям не вдається зважено планувати свій бюджет і раціонально використовувати корисні банківські продукти, для того щоб допомогти людям отримати фінансову стабільність та незалежність у майбутньому, розроблено та впроваджується низка програм із підвищення фінансової грамотності, що спрямовані на певні цільові групи населення. Так, наприклад, для сприяння фінансової грамотності школярів, видано підручники з курсу «Фінансова грамотність» для учнів 10-х класів з грифом Міністерства освіти і науки України та розроблено навчально-методичне забезпечення для учнів 2-4 та 5-9 класів, для вчителів шкіл та батьків. У економічних вузах України запроваджено нові дисципліни, такі як «Фінансова грамотність», «Фінансове консультування». Схожі нововведення були запропоновані ще у 2013 році, хоча на той час, сприяння фінансовій грамотності школярів було лише експериментальною програмою, проте після двох років її дії, рівень освіченості школярів у даній тематиці зріс в середньому на 30%.

Підвищувати рівень грамотності необхідно з наймолодших років, проте не потрібно забувати й про інші верстви населення. У такому випадку, варто взяти до уваги зарубіжний досвід, де для більш широкого

охоплення аудиторії застосовуються можливості всіх каналів передачі знань, включаючи друковані видання, телебачення, радіо, семінари.

Таким зразком для подолання проблеми фінансової безграмотності можна назвати програму «Фінансова грамотність протягом усього життя» проведена Асоціацією австрійських банків, згідно якої різні банківські структури надавали консультації та були створені різні форуми та портали, які містять поради, успішні історії в галузі управління особистими фінансами.

Тому, завдання підвищення рівня фінансової грамотності в Україні на сьогодні є першочерговим. Якщо люди, передусім, здолають пасивне ставлення до створення власного добробуту, а також держава активізується у даному напрямку, то безумовно Україна та українці досягнуть благополуччя у всіх значеннях цього слова.

Література:

1. Юрій С.І., Кізима Т.О. Фінансова грамотність населення в діалектиці сучасних освітніх тенденцій. Фінанси України. 2012. №2. С.16–25.
2. Фінансова грамотність українців: було б чим керувати URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2017/10/24/630390/>.

Пастущин Сніжана Ярославівна

*Слухач магістратури факультету фінансів
Тернопільського національного економічного університету*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Фінансова децентралізація – це добре чи погано? На сьогоднішній день, ця тема є актуальною та викликає багато дискусій, тому, що процес децентралізації, який був розпочатий в 2015 році, зараз набирає значних темпів, вносячи зміни в розвиток держави.

На мою думку, у повсякденному житті все частіше звучить термін – децентралізація, але його суть ще до кінця українцями не з'ясована. Не кожен зможе впевнено відповісти на це запитання.

Багато хто з громадян з початку реформи ставився до неї негативно. Вони не хотіли об'єднуватись в громади, керуючись девізом: «Моя хата скраю, я нічого не знаю». Ватро зазначити, що ще у 2014 р. С. І. Юрій у своїй статті писав про наш народ так: «Пересічні ж громадяни не квапляться «самокеруватись», напевне, вважаючи за ліпше, як і колись,